

**Interreg
Danube Region**

Co-funded by
the European Union

Be Ready

Be Ready

Lokalni akcijski plan za sprječavanje i ublažavanje rizika i ranjivosti urbanih toplinskih otoka travanj 2026.– ožujak 2029.

GRAD VARAŽDIN

Aktivnost 3.2	Izrada Plana upravljanja urbanim toplinskim otocima (UTO)
Rezultat	Lokalni akcijski plan za sprječavanje i ublažavanje rizika i ranjivosti urbanih toplinskih otoka travanj 2026.– ožujak 2029. Grad Varaždin
Glavni autorski tim	<p>Mateja Leljak, mag .ing. prosp. arch., krajobrazna arhitektica , 3 E PROJEKTI d.o.o.</p> <p>Milovan Hinić, mag .ing. prosp. arch., krajobrazni arhitekt , 3 E PROJEKTI d.o.o.</p> <p>Nikolina Krešo, mag. ing. prosp. arch., ovlaštena krajobrazna arhitektica, 3 E PROJEKTI d.o.o.</p> <p>Mirjana Miloševski Ntontos, dipl. ing. arh., arhitektica, 3 E PROJEKTI d.o.o.</p> <p>Jelena Šimat, dipl. ing. arh., ovlaštena arhitektica urbanistica, 3 E PROJEKTI d.o.o.</p>
Suradnici	<p>Filip Bišćević, mag .geogr., geograf, Razvojna agencija Sjever (DAN)</p> <p>Emanuela Grđan, dipl. ing. arh., arhitektica, Grad Varaždin, Odsjek za urbanizam, promet i zaštitu okoliša</p> <p>Lucija Pržić, mag. ing. amb., inženjerka zaštite okoliša, Grad Varaždin, Odsjek za urbanizam, promet i zaštitu okoliša</p>
Mjesto i vrijeme	Varaždin – Zagreb, 11. 3. 2026.

Ovaj „Lokalni akcijski plan za sprječavanje i ublažavanje rizika i ranjivosti urbanih toplinskih otoka travanj 2026.– ožujak 2029. – Grad Varaždin“ izrađen je u okviru projekta UrBan hEat islands REsilience, prepAreDness and mitigation strategY (BeReady), financiranog iz programa INTERREG Danube Region, uz sufinanciranje Europske unije.

SADRŽAJ

1. Sažetak	1
2. UVOD	2
2.1 Kontekst grada i pristup urbanim toplinskim otocima (UTO)	2
2.2 Procjena ranjivosti i rizika od urbanih toplinskih otoka (UTO).....	3
2.3 Integracija s lokalnim strateškim okvirom	7
3. SMJERNICE ZA IZRADU AKCIJSKOG PLANA	8
4. VIZIJA I KLJUČNI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI (KPU)	9
5. PLAN PROVEDBE	11
6. PRAĆENJE, EVALUACIJA I REVIZIJA	14
7. ZAKLJUČAK	15

1. SAŽETAK

Ovaj **Akcijski plan (AP) za sprječavanje i ublažavanje rizika i ranjivosti povezanih s urbanim toplinskim otocima (UTO)** predstavlja sustavan pristup Grada Varaždina u suočavanju s rastućim učincima ekstremne vrućine i klimatskih promjena. Plan je izrađen u okviru projekta Be Ready (Aktivnost 3.2) i temelji se na istraživanjima, procjenama ranjivosti, aktivnostima za jačanje kapaciteta te pilot-intervencijama, pretvarajući dobivene rezultate u konkretne i provedive mjere.

AP identificira dijelove grada s najvećim izlaganjem toplini, posebno gusto izgrađene zone s ograničenom zelenom infrastrukturom, te ističe ranjive skupine poput starijih osoba, djece i osoba s kroničnim zdravstvenim problemima. Plan obuhvaća prostorne, institucionalne i komunikacijske mjere za smanjenje toplinskog stresa, poboljšanje kvalitete urbanog života, jačanje kapaciteta gradske uprave i podizanje svijesti građana. Ključne mjere uključuju širenje zelene i plave infrastrukture, povećanje zasjenjenosti, korištenje reflektirajućih materijala te integriranje aspekata UTO u planiranje i projekte.

AP je predviđen za razdoblje od travanj 2026. do ožujak 2029., a utvrđuje jasne prioritete, odgovorne subjekte, indikativne proračune, vremenske okvire i pokazatelje praćenja. Fleksibilan okvir AP-a omogućava transparentno odlučivanje, temeljenje odluka na dokazima te prilagodbu prema promjenama uvjeta.

Cilj integriranog pristupa je uključivanje mjera ublažavanja UTO u planiranje gradskog prostora, poboljšanje javnog zdravlja, smanjenje potrošnje energije za hlađenje te stvaranje zelenijih, ugodnijih i uključivijih urbanih prostora, čime se jača dugoročna klimatska otpornost Grada Varaždina.

2. UVOD

2.1 Kontekst grada i pristup urbanim toplinskim otocima (UTO)

Grad Varaždin, smješten u sjeverozapadnom dijelu Hrvatske uz rijeku Dravu, prostire se na 59,45 km² i prema popisu stanovništva iz 2011. godine ima približno 43.782 stanovnika. Strateški položaj grada osigurava izvrsnu prometnu povezanost: 80 km od Zagreba, 140 km od Graza, 180 km od Ljubljane, 250 km od Rijeke, 280 km od Budimpešte i Trsta te 330 km od Beča. Administrativno, Grad obuhvaća 10 naselja, dok područje analizirano u okviru istraživanja urbanih toplinskih otoka iznosi 24,45 km², odnosno 35 % ukupnog gradskog teritorija.

Klimatske karakteristike

Varaždin ima umjereno vlažnu klimu s toplim ljetima. U razdoblju 2013.–2023. prosječne godišnje **temperature** kretale su se od 11,1 °C (2013.) do 12,4 °C (2023.), s desetogodišnjim prosjekom od 11,8 °C. Prosječne mjesečne temperature pokazuju da je najhladniji mjesec (siječanj) dosegno -4,8 °C u 2017., dok je najtopliji mjesec (srpanj) dosegno 23,0 °C u 2015. i 2021. Ekstremne mjesečne temperature kretale su se od apsolutnog maksimuma od 39,4 °C (kolovoz 2013.) do minimuma od -28 °C (veljača 1956.), što pokazuje veliku termalnu varijabilnost u regiji. Dani s maksimalnim temperaturama ≥ 25 °C postaju sve češći, osobito ljeti, dok su dani iznad 30 °C također sve učestaliji, što ukazuje na intenziviranje valova vrućine.

Godišnje **oborine** u posljednjem desetljeću kretale su se između 827,1 mm i 1.312,2 mm, pri čemu su mjesečni ekstremi uključivali minimum od 1,2 mm u prosincu 2015. i obilne oborine u rujnu 2014. Sezonska raspodjela pokazuje da su oborine uglavnom veće u kasno proljeće i ljeto, a njihova varijabilnost predstavlja izazov za gradske sustave odvodnje. Snijeg se povremeno pojavljuje, a maksimalna mjesečna dubina snježnog pokrivača kreće se od 2 cm do 76 cm, ovisno o zimi.

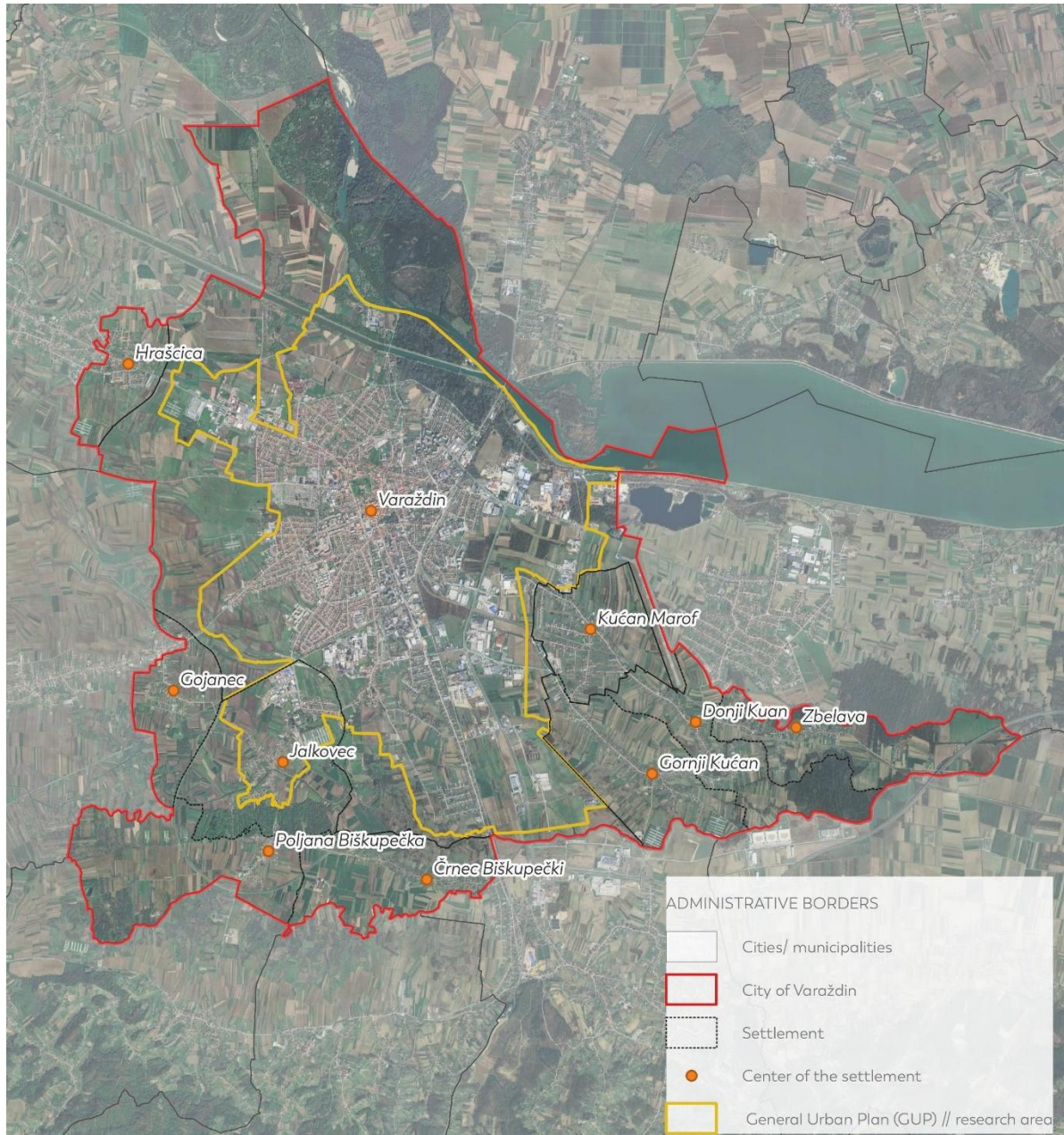
Prosječna relativna vlažnost zraka iznosi 75,7 %, s najvišom zabilježenom prosječnom vrijednošću od 92 % (prosinac 2020.) i najnižom od 62 % (lipanj 2021.). **Smjer i brzina vjetra** variraju, što utječe na lokalnu mikroklimu i ventilaciju u gradu. Trajanje sunčanog sjaja sezonski se mijenja, s najviše sati u srpnju (do 285 sati) i najmanje u prosincu (oko 63,7 sati), što utječe na apsorpciju topline i hlađenje urbanog prostora.

Izazovi prilagodbe klimatskim promjenama

Varaždin se suočava s rastućim urbanim klimatskim pritiscima zbog povećanja temperatura i sve češćih valova vrućine. Ljetni vrhovi iznad 35 °C, u kombinaciji s gusto izgrađenom infrastrukturom i ograničenim zelenim površinama, povećavaju rizik od toplinskog stresa i intenziviraju učinke urbanih toplinskih otoka. Ekstremni oborinski događaji također predstavljaju izazov za poplave i sustave odvodnje. Učinkovita prilagodba zahtijeva integrirano urbano planiranje, proširenje zelene i plave infrastrukture te otporniji dizajn zgrada kako bi se smanjili učinci topline i očuvala kvaliteta života u gradu

2.2 Procjena ranjivosti i rizika od urbanih toplinskih otoka (UTO)

Analiza urbanih toplinskih otoka (UTO) u Varaždinu usmjerena je na **urbano područje definirano Generalnim urbanističkim planom (GUP)**. Istraženo područje obuhvaća 24,45 km² (2.444,63 hektara), što predstavlja približno 35 % ukupnog administrativnog teritorija Grada Varaždina. Ovo područje koristi se kao osnova za identifikaciju UTO “vrućih točaka” i planiranje ciljanih mjera prilagodbe.

Slika 1 - Administrativna podjela Grada Varaždina (Podloga: Google XYZ Satellite Imagery, Podaci: PPUG, GUP i OSM); autor: 3 E PROJEKTI d.o.o.)

- **Prioritetna područja izložena UTO**

Procjena ranjivosti i rizika od urbanih toplinskih otoka (UTO) u Gradu Varaždinu obuhvaća četiri ključne dimenzije: izloženost toplinskim efektima, osjetljivost stanovništva, spremnost gradskog sustava za odgovore na rizike te adaptivni kapacitet.

Sljedeći odlomak prikazuje i opisuje kompozitnu kartu urbanih toplinskih otoka, izrađenu u sklopu analize rizika UTO. Karta ističe područja koja su najviše pogođena efektima UTO-a, pri čemu faktori koji doprinose njihovom nastanku uključuju najviše vrijednosti albedo površina (iznad 0.2), intenzitet prometa (najprometnije točke), potrošnju energije u zgradama (zgrade javne namjene s najvišom potrošnjom električne energije), temperaturu površina (iznad 30°C), omjer izgrađenosti (>0.7), koeficijent iskoristivosti (>2), ulični kanjon (>1,25) te propusnost tla (nepropusne površine). Na karti su ovi faktori prikazani nijansama crvene boje, podijeljeni u zone niske, srednje i visoke intenzivnosti, dok zelene i plave površine označavaju lokacije koje pružaju prirodno olakšanje od urbanih toplinskih otoka, uključujući parkove, šumske površine, vodenice i sjenovita mjesta.

Unutar područja istraživanja (GUP), najviše izložene zone toplinskim otocima uključuju gusto izgrađeno središte grada s uskim ulicama, popločane javne površine poput trgova, manjih plaza i sajmišta, kao i parkirališta i prostore oko višestambenih zgrada. Periferne industrijske i komercijalne zone na rubovima grada također su ranjive, kao i otvorena područja s niskim udjelom vegetacije, uključujući okrupnjene poljoprivredne površine i livade bez živica ili drvoreda. Analiza identificira specifične "vruće točke" s visokom akumulacijom topline, što označava prioritetna mjesta za ciljane mjere prilagodbe ovog AP.

Kompozitna karta temeljena na procjeni ranjivosti UTO-a za istraženo područje Varaždina prikazana je na sljedećoj stranici (Slika 2).

- **Ranjive skupine stanovništva**

Istraženo područje (GUP) obuhvaća 43.782 stanovnika, pri čemu žene čine 52,88 % stanovništva, a gustoća naseljenosti iznosi 1.466 stanovnika po km². Ranjive skupine čine mlado stanovništvo (13,82 % u dobi 0–15 godina) i starije stanovništvo (10,47 % u dobi 74+).

Gledano ekonomski, 4,79 % stanovnika Grada Varaždina je neaktivno, a oko 27,6 % su umirovljenici. Približno 72,18 % stanovnika ima obrazovanje niske razine vještina, uključujući 0,34 % bez školovanja, 12,29 % s osnovnim obrazovanjem i 58,08 % sa srednjom školom. Grad broji 6.296 registriranih osoba s invaliditetom (1,1 %), a strani državljani čine 0,78 % stanovništva.

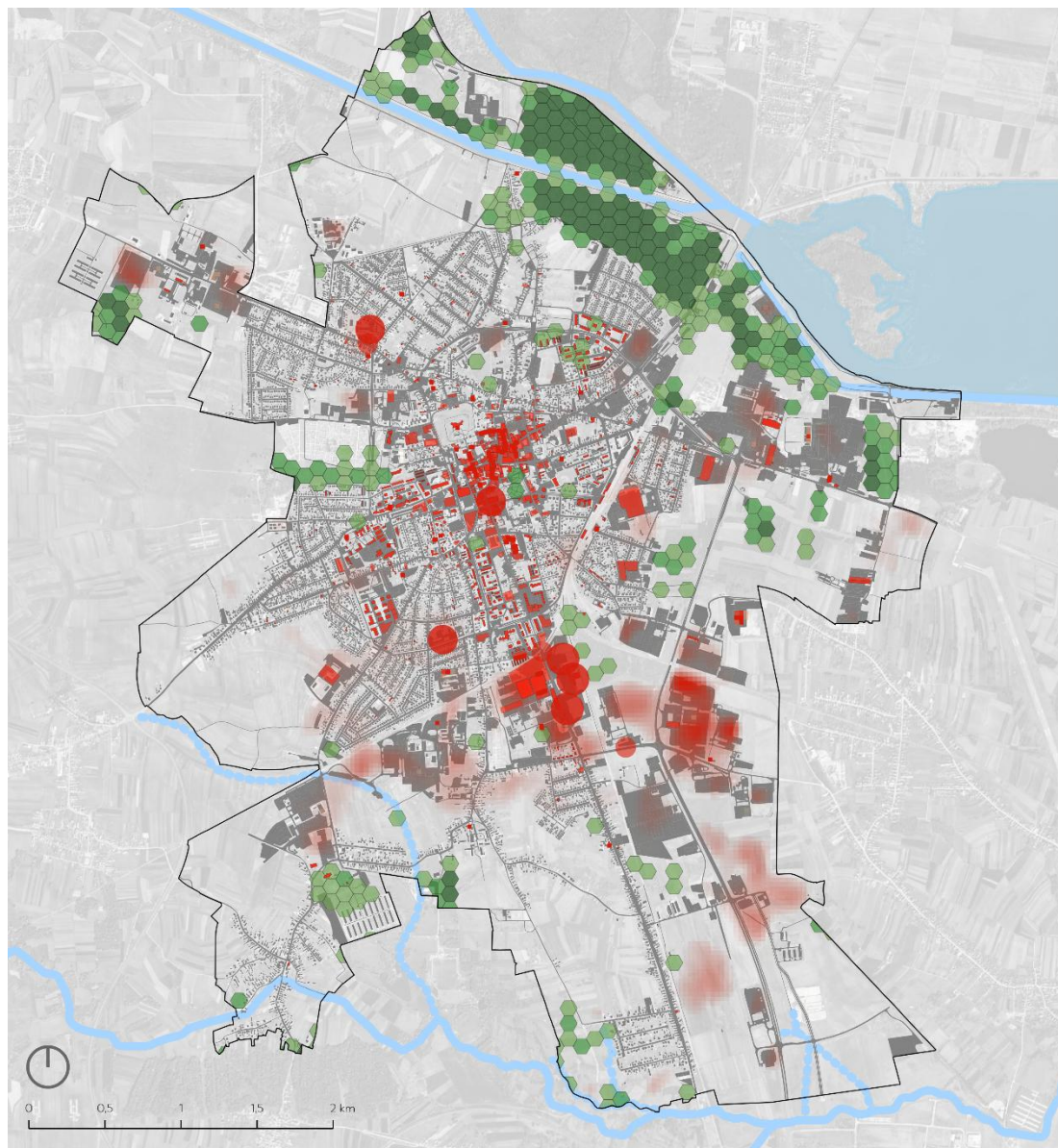
Podaci o mortalitetu i natalitetu u Gradu Varaždinu za 2023. godinu pokazuju 252 smrti (0,57 % stanovništva) i 328 rođenih (0,74 % stanovništva), što rezultira prirodnim prirastom stanovništva za 1,32 %.

- **Javni prostori i infrastruktura pod rizikom**

U dijelovima Grada Varaždina gdje je intenzitet urbanih toplinskih otoka (UTO) visok, javni prostori i ključna gradska infrastruktura (prometnice, trgovci i dr.) sve su osjetljiviji na dugotrajnu izloženost visokim temperaturama. Nepropusne površine (27,5% površine grada) koje zadržavaju toplinu i imaju slabo pokrivenost krošnjama dodatno podižu temperature, što može utjecati na funkcioniranje prometnih sustava, energetske mreže i javnozdravstvene infrastrukture, a istovremeno smanjuje ugodu boravka na otvorenom i kvalitetu života stanovnika.

Pokrivenost krošnjom stabala u javnim prostorima značajno varira: čak 78,19 % površina ima samo 0–20 % pokrivenosti, dok površine s više od 53 % pokrivenosti krošnjama čine tek 6,52% istraženog područja.

Zdravstvena i socijalna infrastruktura Grada ima ključnu ulogu u odgovoru na ove rizike. Grad Varaždin raspolaže s 935 bolničkih kreveta (0,94 na 1.000 stanovnika), s mogućnošću povećanja kapaciteta za 15 % u hitnim situacijama, te 14 javnih i privatnih zdravstvenih ustanova, uključujući bolnice, klinike i liječničke ordinacije. Na području Varaždina se također nalazi sedam domova za starije osobe. Grad posjeduje pet zgrada namijenjenih socijalnom stanovanju, s 164 stana u Hrašćici i ulici A. Harambašić, uz dodatne jedinice diljem grada, ukupno približno 300 stanova.

KOMPOZITNA KARTA UTO VŽ

Map base: Google XYZ Satellite Imagery (Google, Maxar Technologies, 2024.)

Map content: UHI vulnerability assessment: within General Urban Plan of the City of Varaždin (proprietary data)

UTO

ALBEDO POVRŠINA
Band 1 (Gray)
0,605289
0,050745

Gustaća prometa / broj vozila
13904 - 14850

Potrošnja energije u javnim zgradama / kWh
133291 - 202171
202171 - 1190202

TEMPERATURA POVRŠINA_2024
Band 1 (Gray)
36,812039
22,474283

ULIČNI KANJON
1,25-1,75
1,75-2,25
> 2,25

KOEFICIJENT IZCRADENOSTI ČESTICE / BCR

> 0,7

Koeficijent iskorisćenosti čestice / FAR

> 2

PROPUSNOST POVRŠINA

Neprapusne površine

PODRUČJE OBUHVATA (GUP)

ZELENE I VODENE POVRŠINE

Vadotaci

Akumulacija

Udio površine pod košnjama

36% - 52%

53% - 75%

76% - 100%

visoki intenzitet

srednji intenzitet

niski intenzitet

Interreg
Danube Region

Co-funded by
the European Union

Be Ready

Slika 2 –
Kompozitna karta temeljena na procjeni ranjivosti UTO-a za Varaždin
(Podloga: Google XYZ Satellite Imagery (Google, Maxar Technologies, 2024.), Podaci: Procjena ranjivosti urbanih UTO unutar GUP-a grada Varaždina (vlasnički podaci); autor: 3 E PROJEKTI d.o.o.)

2.3 Integracija s lokalnim strateškim okvirom

Akcijski plan (AP) za upravljanje urbanim toplinskim otocima u Varaždinu razvijen je u skladu s postojećim lokalnim, nacionalnim i sektorskim strategijama, čime se osigurava povezanost s ciljevima prilagodbe klimatskim promjenama, prostornog planiranja, energetske učinkovitosti i zaštite okoliša.

Na nacionalnoj razini, AP je usklađen sa **Zakonom o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja**, koji uređuje pitanja prilagodbe klimatskim promjenama. Na temelju članka 14., stavka 3., Hrvatski sabor je usvojio **Strategiju prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj** (2020.–2040., s pogledom na 2070.), čiji su glavni ciljevi smanjenje ranjivosti prirodnih i društvenih sustava, povećanje otpornosti na klimatske utjecaje i iskorištavanje potencijalnih pozitivnih učinaka klimatskih promjena. Strategija posebno ističe sektore koji su najizloženiji rizicima, uključujući vodne resurse, poljoprivredu, šumarstvo, bioraznolikost, energetiku, turizam i zdravstvo, ali i važnost međusektorskih tema poput prostornog planiranja, urbanog razvoja i upravljanja rizicima od katastrofa.

Na lokalnoj razini, Grad Varaždin je potpisao „**Povelju gradonačelnika za klimu i energiju**“, čime se obvezao provoditi mjere energetske učinkovitosti i smanjivati emisije CO₂ u skladu s europskim 20-20-20 ciljevima. Ova obveza rezultirala je izradom strateškog dokumenta Akcijski plan održivog energetskog i klimatskog razvoja, skraćeno SECAP (eng. Sustainable Energy and Climate Action Plan), koji ujedinjuje mjere prilagodbe klimatskim promjenama, energetske učinkovitosti i urbanog planiranja. AP tako ne samo da odgovara na aktualne toplinske rizike u gradu, nego i jača njegovu adaptivnu sposobnost, integrira se u postojeće planove i osigurava usklađenost s nacionalnim, regionalnim i europskim klimatskim i održivim politikama.

Procjena rizika od velikih nesreća za područje Grada Varaždina (2022.) prepoznaje ekstremne temperature kao umjereni rizik, uz poplave, potrese, industrijske nesreće i epidemije. Operativne mjere koordinira stožer civilne zaštite, vatrogasne postrojbe, Hrvatski Crveni križ, Gorska služba spašavanja, udruge i povjerenici civilne zaštite. AP nadopunjuje te aktivnosti fokusom na ranjivosti uzrokovane toplinskim udarima u urbanim područjima, osobito u gusto izgrađenim dijelovima.

Prostorni plan Grada Varaždina (PPUG) i Generalni urbanistički plan (GUP) definiraju osnovnu organizaciju gradskog prostora, zaštitu prirodnih, kulturnih i povijesnih vrijednosti te namjenu područja s posebnim uvjetima i mjerama za njihovo uređenje. Planovi teže održavanju ravnoteže između izgrađenih i neizgrađenih površina, osiguravajući postojanje cjelovite i povezane mreže prirodnih i zelenih površina. Održivi urbani razvoj zahtijeva dovoljan udio otvorenih zelenih površina, što je prepoznato u planovima kroz očuvanje postojećih i uređenje novih zelenih površina. Mnoge od tih površina uključene su i u AP, čime se dodatno podupiru mjere ublažavanja toplinskih otoka i prilagodbe klimatskim promjenama u gradu.

3. SMJERNICE ZA IZRADU AKCIJSKOG PLANA

Akcijski plan (AP) za ublažavanje učinaka urbanih toplinskih otoka (UTO) u Gradu Varaždinu temelji se na skupu međusobno povezanih načela koja osiguravaju njegovu učinkovitost, primjenjivost u institucionalnom sustavu i dugoročnu održivost. Ova načela usmjeravaju planiranje, provedbu i praćenje mjera te osiguravaju njihovu integraciju u širi okvir lokalnog razvoja, prilagodbe klimatskim promjenama i upravljanja rizicima.

- **Održivost i klimatska otpornost** – AP je usmjeren na dugoročno smanjenje učinaka urbanih toplinskih otoka, jačanje otpornosti urbanog sustava na klimatske promjene te poboljšanje kvalitete okoliša i uvjeta života u gradu. Poseban naglasak stavlja se na mjere poput sadnje drveća, održavanja zelene i plave infrastrukture te unapređenja javnih prostora kako bi se osigurali trajni učinci hlađenja.
- **Planiranje temeljeno na podacima** – Predložene mjere temelje se na rezultatima procjene ranjivosti i rizika od UTO-a, pilot-aktivnostima, participativnim procesima te relevantnim analizama podataka. Time se osigurava da su aktivnosti usmjerene na područja i skupine stanovništva koje su najizloženije toplinskom stresu i drugim klimatskim rizicima.
- **Rješenja temeljena na prirodi (NbS)** – AP daje prednost zelenoj i plavoj infrastrukturi, poput ozelenjavanja urbanih površina (drvoredi, parkovi, kišni vrtovi) čija rješenja osiguravaju prirodno zasjenjivanje, hlađenje putem evapotranspiracije, poboljšanje kvalitete zraka, jačanje bioraznolikosti te smanjenje učinaka UTO.
- **Međuresorna suradnja** – Učinkovita provedba AP temelji se na suradnji upravnih odjela gradske uprave, komunalnih poduzeća, akademskih i istraživačkih institucija, organizacija civilnog društva i drugih dionika. Podjela odgovornosti omogućuje koordinirano djelovanje u područjima zdravstva, hitnih službi i urbane infrastrukture.
- **Sudjelovanje građana i donositelje odluka** – AP aktivno uključuje donositelje odluka i građana u procese planiranja, provedbe i praćenja mjera. Takav participativni pristup povećava prihvaćenost mjera u zajednici i potiče zajedničku odgovornost za upravljanje klimatskim rizicima.
- **Transparentnost i uključivost** – Svi procesi temelje se na jasnim procedurama i otvorenom pristupu informacijama. Posebna pozornost posvećuje se ranjivim skupinama, uključujući starije osobe, djecu i građane s nižim prihodima, kako bi im se osigurao ravnopravan pristup informacijama o klimatskim rizicima.
- **Usklađenost s EU i nacionalnim klimatskim politikama** – AP je u potpunosti usklađen s klimatskim prioritetima Europske unije i nacionalnim zakonodavstvom, osobito s postupcima procjene utjecaja na okoliš (PUO i SPUO), čime se okolišni ciljevi integriraju u procese planiranja, savjetovanja i provedbe.
- **Integracija načela Novog europskog Bauhauusa** – AP povezuje održivost, klimatsku otpornost, kvalitetno i estetski oblikovano urbano okruženje te društvenu uključivost. Predložene mjere usmjerene su na stvaranje javnih prostora koji smanjuju toplinski stres, poboljšavaju dobrobit građana i potiču društvenu interakciju.

4. VIZIJA I KLJUČNI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI

Vizija

Grad Varaždin - klimatski otpornog grada u kojem su urbani prostori planirani i oblikovani na način koji ublažava učinke urbanih toplinskih otoka (UTO). Grad nastoji proširiti i unaprijediti zelenu i plavu infrastrukturu, stvarati hladnije i ugodnije javne prostore te zaštititi ranjive skupine stanovništva od ekstremnih vrućina. Integracijom održivog urbanog planiranja, inovativnih rješenja temeljenih na prirodi i aktivnim uključivanjem zajednice, Varaždin želi unaprijediti javno zdravlje, povećati toplinsku ugodu te ojačati ukupnu sposobnost prilagodbe, osiguravajući sigurnije, zdravije i kvalitetnije urbano okruženje za sve stanovnike – danas i u budućnosti.

Cilj 1 — Smanjiti izloženost toplini u kritičnim zonama UTO-a

Provedba uključuje primjenu zelenih, plavih i „bijelih“ mjera hlađenja, proširenje zasjenjenih površina i pokrivenosti krošnjama te poboljšanje toplinske ugone u javnim prostorima. Ključne aktivnosti obuhvaćaju krajobrazno uređenje šetališta sv. Ane, Park-šume Drava, projekt Zelene površine u ulici M. Krleže, kao i sadnju stabala u okviru redovitog programa održavanja javnih zelenih površina.

Pokazatelji uspješnosti (KPU) za Cilj 1:

- broj posađenih stabala i grmlja (povećanje pokrivenosti krošnjama za 20 % po lokaciji)
- površina javnih prostora unaprijeđena rješenjima temeljenima na prirodi (NbS), uključujući kišne vrtove, propusne staze, travnjake i cvjetne livade
- izrada projektne dokumentacije i početak provedbe projekata

Cilj 2 — Jačanje institucionalnih kapaciteta za prilagodbu klimatskim promjenama

Grad će unaprijediti svoju sposobnost odgovora na rizike povezane s UTO-om kroz edukaciju zaposlenika gradske uprave, integraciju rezultata procjene UTO-a u prostorne planove, donošenje Strategije zelene i plave infrastrukture te razvoj Geografskog informacijskog sustava (GIS) za upravljanje zelenom infrastrukturom.

Pokazatelji uspješnosti (KPU) za Cilj 2:

- broj educiranih zaposlenika gradske uprave (najmanje 3 kroz Be Ready Virtual Training Program)
- ažurirani prostorno-planski dokumenti koji uključuju rezultate procjene UTO-a
- donošenje i provedba Strategije zelene i plave infrastrukture
- GIS sustav koji obuhvaća popis sve zelene površine i postotak pokrivenosti krošnjama

Cilj 3 — Povećanje svijesti javnosti i poticanje promjena

Grad će provoditi kampanje informiranja, javna predavanja i aktivnosti uključivanja građana, uključujući javna događanja (Dana planeta Zemlje), stručne i javne prezentacije o urbanim toplinskim otocima te interaktivne inicijative („Stabla koja pričaju priče – izbor i valorizacija stabla godine“).

Pokazatelji uspješnosti (KPU) za Cilj 3:

- broj provedenih događanja i javnih prezentacija za podizanje svijesti
- broj građana uključenih u kampanje i interaktivne projekte
- distribucija edukativnih materijala i pokazatelji doseg online i javnih aktivnosti

5. PLAN PROVEDBE

Cilj 1 – Smanjiti izloženost toplini u kritičnim zonama UTO-a

Br.	Ključna aktivnost	Nadležni odjel	Suradnici	Proračun	Vremenski okvir	KPU	Izvor provjere
1	Krajobrazno uređenje šetališta sv. Ane u Varaždinu	Upravni odjel za gradnju i komunalno gospodarstvo (Grad Varaždin)	Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost	€ 300.000,00	2026.-2028.	Sadnja 136 stabala, 911 grmova i druge vegetacije, uređenje kišnog vrta, propusnih staza, travnjaka i cvjetnih livada te primjena drugih rješenja temeljenih na prirodi (NbS) na površini od 0,93 ha	Izrađena projektna dokumentacija i započeta provedba projekta
2	Sadnja stabala u okviru operativnog plana održavanja javnih zelenih površina Grada Varaždina	Komunalno poduzeće - Parkovi d.o.o.	Upravni odjel za gradnju i komunalno gospodarstvo (Grad Varaždin)	€100.000,00– €120.000,00	2026. - 2028.	Sadnja 180 listopadnih i 120 crnogoričnih stabala na području Grada Varaždina te ažuriranje podataka o stablima u registru	Godišnje Izvješće o provedbi plana održavanja javnih zelenih površina
3	Krajobrazno uređenje Park-šume Drava ("Green infrastructure InterACTIVE management and regeneration tested through River Drava Forest Park in Varaždin")	Upravni odjeli Grada Varaždina	Grad Ludbreg, Fakultet organizacije i informatike Varaždin, Hrvatski šumarski institut, Javna ustanova „Priroda Varaždinske županije“, Turistička zajednica Grada Varaždina, Hrvatske šume d.o.o., Europska Urbana Inicijativa	€ 5.166.425,60	2027.	Sadnja oko 20.000 mladih sadnica autohtonih vrsta drveća (hrast, javor, trešnja, bijela topola i crna joha), uređenje staza, šumskih čistina i obale Drave te uspostava rekreacijskih sadržaja	Provedba projekta i podnošenje završnog izvješća

4	Uređenje zelenih površina u ulici M. Krleže	Upravni odjel za gradnju i komunalno gospodarstvo (Grad Varaždin)	/	€25.000,00 izrada projektne dokumentacije i €100.000,00 za uređenje po lokaciji	2026. - 2028.	Sadnja stabala, grmlja i druge vegetacije, uređenje kišnog vrta, propusnih staza, travnjaka, cvjetnih livada te primjena drugih rješenja temeljenih na prirodi (NbS)	Izrađena projektna dokumentacija i započeta provedba projekta
Cilj 2 — Jačanje institucionalnih kapaciteta za prilagodbu klimatskim promjenama							
Br.	Ključna aktivnost	Nadležni odjel	Suradnici	Proračun	Vremenski okvir	KPU	Izvor provjere
5	Edukacija relevantnog gradskog osoblja o ublažavanju i prilagodbi na UTO (online obuka)	Upravni odjel za gradnju i komunalno gospodarstvo (Grad Varaždin)	Razvojna agencija Sjever (DAN)	/	2026.	Najmanje 3 zaposlenika uspješno završe Be Ready virtualnu edukaciju	Provjerava putem statistike Be Ready Virtual Training Programa
6	Ugradnja rezultata analize ranjivosti i rizika od urbanih toplinskih otoka u prostorne planove Grada Varaždina	Upravni odjel za gradnju i komunalno gospodarstvo (Grad Varaždin)	Privatne tvrtke - ovlaštene urbanist	€ 20.000,00	2026.- 2028.	Ažurirani prostorno-planski dokumenti koji uključuju rezultate procjene UTO-a	Doneseni i usvojeni prostorni planovi
7	Usvajanje i provedba Strategije zelene i plave infrastrukture Grada Varaždina	Upravni odjel za gradnju i komunalno gospodarstvo (Grad Varaždin)	Gradsko vijeće	€ 13.000,00	2026.- 2028.	Usvojena i implementirana Strategija	Izveštaj o usvajanju i implementaciji Strategije
8	Geografski informacijski sustav (GIS) zelene infrastrukture Grada Varaždina	Upravni odjel za gradnju i komunalno gospodarstvo (Grad Varaždin)	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine	€ 10.000,00	2026	Uspostavljen digitalni sustav svih zelenih površina u Gradu uključujući udio pokrivenosti krošnjama	Sloj unutar Registra zelene infrastrukture u Informacijskom sustavu prostornog uređenja

Cilj 3 — Povećanje svijesti javnosti i poticanje promjena

Br.	Ključna aktivnost	Nadležni odjel	Suradnici	Proračun	Vremenski okvir	KPU	Izvor provjere
9	Promocija i predstavljanje stručnjacima i zainteresiranoj javnosti o urbanim toplinskim otocima u Gradu Varaždinu	Razvojna agencija Sjever (DAN)	Upravni odjel za gradnju i komunalno gospodarstvo (Grad Varaždin) i privatna tvrtka	/	2026	1 javna prezentacija i događaj	Izveštaj o održanoj UTO prezentaciji i promociji
10	Promocija svijesti o UTO na događanjima u Gradu Varaždinu (npr. Dan planeta Zemlje)	Upravni odjel za gradnju i komunalno gospodarstvo (Grad Varaždin)	Geotehnički fakultet i Razvojna agencija Sjever (DAN)	/	2026	1 javni događaj	Broj podijeljenih letaka
11	Projekt „Stabla koja pričaju priče – odabir i valorizacija stabla godine“	Komunalno poduzeće - Parkovi d.o.o.	Javna ustanova „Priroda Varaždinske županije“,	/	2026.-2028.	Obuhvaćeno 10 000 građana	Statistika online glasovanja

6. PRAĆENJE, EVALUACIJA I REVIZIJA

Učinkovita provedba AP za ublažavanje efekata UTO u Gradu Varaždinu zahtijeva strukturiran sustav praćenja, evaluacije i periodične revizije. Time se osigurava kontinuirana procjena napretka, identifikacija izazova te prilagodba mjera radi postizanja ciljeva klimatske otpornosti grada.

Praćenje se usmjerava na redovito prikupljanje podataka vezanih uz provedene mjere, njihov dovršetak i ostvarene pokazatelje. Instrumenti uključuju:

- Izvještaje o napretku provedenih projekata, uključujući sadnju drveća, obnovu park šume, zeleno-plavu infrastrukturu i unapređenje javnih otvorenih prostora.
- GIS i digitalne sustave praćenja koji dokumentiraju pokrov krošnji, stanje zelenih površina i prostornu integraciju UTO intervencija.
- Pokazatelje angažmana građana, poput sudjelovanja u kampanjama osvještavanja, radionicama i događanjima vezanim uz UTO.

Provedba AP se koordinira putem **Odjela za graditeljstvo i komunalne poslove** u suradnji s razvojnom agencijom, javnim poduzećima, akademskim institucijama i relevantnim dionicima.

Evaluacija procjenjuje učinkovitost, relevantnost i održivost provedenih mjera, posebno ispitujući:

- Smanjenje izloženosti toplini u identificiranim područjima toplinskih otoka
- Poboljšanje udobnosti javnih prostora (mikroklima) i prilagodba stanovnika
- Institucionalnu učinkovitost i koordinaciju u provedbi mjera prilagodbe na promjene
- Postizanje ključnih pokazatelja uspješnosti (KPU) utvrđenih za Ciljeve 1–3, uključujući sadnju drveća, stvaranje sjenovitih površina, osposobljeno osoblje, ažurirane planske dokumente i dosegnute građane kroz kampanje osvještavanja

Revizija i prilagodba osiguravaju da AP ostane prilagodljiv promjenjivim uvjetima i novim podacima. Na temelju rezultata praćenja i evaluacije, prioriteta, mjere i pokazatelji mogu se ažurirati kako bi se optimizirali rezultati i dodatno ojačala adaptivna sposobnost grada.

Tablica 1- Mehanizmi praćenja, evaluacije i revizije Akcijskog plana

Mehanizam	Opis	Vremenski okvir
Izvještaji o napretku	Praćenje provedbe mjera i KPU	Polugodišnje / Godišnje
Srednjoročna evaluacija	Procjena napretka, pregled i prilagodba mjera	2027
Završna evaluacija	Procjena postignutih rezultata i ostvarenja ciljeva	2029

7. ZAKLJUČAK

Akcijski plan za sprječavanje i ublažavanje rizika i ranjivosti od urbanih toplinskih otoka za područje Varaždina pruža strukturiran pristup smanjenju izloženosti toplini, jačanju zelene infrastrukture i poboljšanju mikroklimе u javnim prostorima. Plan jača institucionalne kapacitete, potiče sudjelovanje građana te integrira prilagodbu klimatskim promjenama u planiranju i upravljanju gradom.

AP Izrađen je za razdoblje od travnja 2026. do ožujka 2029. godine, a uspostavlja skalabilni okvir za dugoročno upravljanje urbanim toplinskim otocima, s naglaskom na odlučivanje utemeljeno na dokazima, koordinaciju među odjelima i rješenja temeljena na prirodi. Intervencije će doprinijeti zdravijim, otpornijim i uključivijim gradskim prostorima, istovremeno pružajući temelj za buduće politike, ulaganja i primjenu na razini cijelog grada.

Kroz suradnju s gradskim odjelima, javnim poduzećima, akademskim institucijama i civilnim društvom, Akcijski plan osigurava koordiniranu provedbu, transparentno praćenje i trajni učinak, pozicionirajući Grad Varaždin kao klimatski otporan grad spreman odgovoriti na rastuće temperature.